

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ
ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ

**ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮЧҮ
ОРТО МЕКТЕПТЕРИНИН
V- IX КЛАССТАРЫ ҮЧҮН**

ТЕХНОЛОГИЯ

**(ЭМГЕККЕ ҮЙРӨТҮҮ/ЧЕРЧЕНИЕ)
ПРЕДМЕТИ БОЮНЧА**

ПРОГРАММАСЫ

Бишкек -2018

Орто мектептердин 5-9-класстарынын окуучулары үчүн "Технология" предметинин программасы GIZ "Борбордук Азияда билим берүү системасын өзгөртүүнүн" регионалдык программасынын эксперттери Мамбеталиев Ч., И.Арабаев атындагы КМУнин педагогика илимдеринин кандидаты, доценти Сулайманова Ж., КББА ага илимий кызматкери Акматов Д. тарабынан иштелип чыкты.

"Технология" предметинин программасы билим берүүнүн стандартты "Технология" билим берүүнүн тармагынын негизинде ("Технология" 5-9-кл.) жалпы орто билим берүүчү мектептер үчүн түзүлгөн. Бул программа билим берүү стандартынын мазмунун конкреттештирип тактоо максатында предметтин ичиндеги жана предметтер аралык байланыштарды, окуу процессинин логикасын жана окуучулардын курактык өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен иштелип чыкты.

МАЗМУНУ

	бети
1-БӨЛҮМ. Кириш сөз	3
2-БӨЛҮМ. Класстар боюнча сабактардын (темалар) мазмуну.....	8
3-БӨЛҮМ. Методикалык – уюштуруу иштери боюнча сунуштар	26
Сунушталган адабияттар.....	33

1-БӨЛҮМ. Кириш сөз

Программа үч бөлүктөн турат: **кириш сөздө** окуу Базистик пландагы предметтин орду, окутуунун максаты жана милдеттери, негизги мазмундук тилкелери; предметтин бөлүмдөрүндөгү сабактардын мазмуну (темалар) класстар боюнча сааттардын болжолдуу бөлүштүрүлүшү берилген.

Технология - адамдардын турмуш тиричилигиндеги муктаждыктарын жана керектөөлөрүн канааттандырууга багытталган. Ал өзүнө адамдын колу менен жасалган зарыл болгон каражаттар боюнча маалыматтар, заттардын өзгөрүшү, өндүрүү процесстеринин, энергетиканын коом менен жаратылыштын байланышына жаңы дүйнөнү түзүүгө таасирин тийгизет.

Технологиялык ишмердүүлүк бул белгиленген айрым мүнөздүү долбоорлорду түзүүнүн натыйжасында алынган продукт болуп саналат. Технология предметин окутуу процессиндеги негизги мүнөздүү өзгөчөлүгү сабактарды окутуудагы колдонгон чыгармачылык ык болуп саналат. Бул адамдын өз ара аракеттенүү жөнүндө гана ой жүгүртпөстөн, окуучулардын адамдын айлана-чөйрөдөгү болгон байланышына, өнүгүүсүнө өбөлгө түзүп жана коомдун өнүгүшү менен алардын алгачкы технологиялык билимин, өтө маанилүү иш менен алектенүү көндүмдөрүн бекемдөөгө мүмкүндүк берет. Окуучуларды билим берүүдөгү ар кандай материалдардан конкреттүү буюмдарды түзүп даярдоодо жана долбоордук ишмердүүлүктүн баштапкы көндүмдөрүн, чеберчилик менен технологиялык ыкмалардын колдонулушун эске алуу менен иштелип чыкты.

Окуучулардын түрдүү практикалык иштерди ирети менен аткарууда алардын курактык өзгөчөлүктөрү, даярдалуучу буюмдун жасалышы кылдат талданып, татаал иштерди аткарууда окуучулардын өз күчүнө ишенип чыгармачылык менен иштөөдөгү демилгеси, мүмкүнчүлүгү эске алынат.

Технология предметинин мүнөздүү белгилеринен болуп төмөнкүлөр эсептелет:

- окутуунун мазмуну тажрыйбага багытталгандыгында;
- билимди колдонууда техникалык жана технологиялык маселелерди чечүүдө башка билим берүү тармактарынан жана окуу предметтеринен алган билимдерин колдонот;
- практикалык тажрыйбасынын натыйжасын үй тиричилигиндеги жумуштарды аткарууда пайдаланат.

Окутуунун технологиялык багытына карабастан окуу программасында төмөнкүлөр каралган:

- милдеттүү түрдө жалпы эмгектик билим жана талаптарга жооп бергидей көндүмдөргө жана чеберчилик жөндөмгө ээ болушат;

- ар түрдүү материалдардан буюмдарды жасоо үчүн тажрыйба топтойт.

Программа жаңы мазмунду камтыйт - окуучулардын окуу процессинде чыгармачылык долбоордук иштерди жана окутуу үчүн ар кандай маалыматтык технологияларды, компьютерди колдонунуп өнүгүсүнө мүмкүнчүлүк берет. Окуу убактысынын (70% тен кем эмес) негизги бөлүгү практикалык иш-чаралардагы негизги эмгек көндүмдөрүн өздөштүрүүгө колдонулат.

Технология предметинин спецификасын эске алып, программада төмөнкү **мазмундук тилкелер** аныкталып, окутуунун концентрлик принцип эске алынып программалык материалдарды бекемдөө жана кеңейтүү үчүн мүмкүнчүлүк берет: **Технология. Айыл чарба иши (агротехнология, мал чарбасынын технологиясы);** **Технология. Тейлөө иши.**

Технология. Техникалык иш.

«Технология» предметинин башкы **максаты** окуучуларды рыноктук экономика шартында өз алдынча эмгек жолуна даярдоо болуп саналат. «Технология» предмети көп модулдуу жана көп деңгээлдүү, анын логикасы окуучуларды предметтик чөйрөнүн эстетикалык жана функционалдык сапаттарын калыптандырууну максат кылган долбоордук ишмердүүлүктүн бардык этаптарынын камтылышына багытталган.

«Технология» предметин окутуу процессинде төмөндөгү **милдеттер** аткарылышы керек:

- политехникалык билимди жана экологиялык маданиятын калыптандыруу;
- үй-тиричилигин жүргүзүү жана үй-бүлөнүн бюджетинин эсебин аткаруу боюнча элементардык билим жана жөндөмдөрдү үйрөтүү;
- заманбап өндүрүштүн жана тейлөө тармагынын негиздери менен тааныштыруу;
- чыгармачыл жана тапкычтык милдеттерди чечүү үчүн окуучулардын өз алдынчалуулугун жана жөндөмдөрүн өнүктүрүү;
- окуучуларга өзүн-өзү таануу, кесиптер дүйнөсүн изилдөө, кесиптик өзүн-өзү аныктоо үчүн кесиптик көнүгүүлөрдү аткаруу мүмкүнчүлүгүн камсыздоо;
- эмгекчилдикке, ишкердикке, коллективизмге, адамгерчиликке жаан боорукерликке, милдеттүүлүккө, чынчылдыкка, жоопкерчиликтүүлүккө жана салабаттуулукка, патриотизмге, жүрүм-турум маданиятына жана чыр-чатаксыз баарлашууга тарбиялоо;
- рыноктук экономиканын, менеджмент жана маркетингдин негизги түшүнүктөрүн кабылдоо жана аларды өз продукциясын жана кызматтарын сатууда колдоно билүү;
- эмгек объектиси катары керектөө буюмдарын тандоо жана сатууда атаандаштыгын жогорулатуу максатында аларды дизайндык жана

декоративдик-прикладдык көркөм өнөрдүн талаптарын эске алуу менен кооздоо.

«Технология» предмети сегиз предметтик тармактан жана бир долбоордон турат. Аларга төмөнкү модулдар кирет:

1-Модуль. «Өсүмдүк өстүрүү»;

2-Модуль. «Мал чарбачылык»;

3-Модуль. «Кулинария»;

4-Модуль. «Текстилдик жана колдо бар материалдардан буюмдарды жасоо»;

5-Модуль. «Контруктордук жана ыңгайлуу материалдардан буюмдарды жасоо»;

6-Модуль. «Электр техникалык иштер»;

7-Модуль. «Үй тиричилигин жүргүзүү технологиясы»;

8-Модуль. «Черчение жана графика»;

9-Модуль. «Заманбап өндүрүш жана кесиптик билим берүү (долбоор)».

Салттуу окутуу ыкмаларын менен бир катарда долбоорлордук жана окуучулардын биргелешкен иш ыкмалары сунуштаган. Долбоордун негизинде окутуу окуучулар долбоорлоо иштери чынжыр сымал - практикалык иш-чараларды системалуу уюштуруп өздөштүрүүсүнө мүмкүнчүлүк берет – алгачкы ойдон баштап моделдин жасап бүткөнгө чейинки кызматтарды, керектүү каражаттарды, ар кандай илим чөйрөлөрдөн билимдерди, жаңы идеяларды алып иш жүзүндө колдонсо болот. Мугалим өзү темаларды тандоого укуктуу жана бир катар долбоорлорду ишке ашырса болот. Бул долбоорлордук иштерди аткарууда окуучулар үй-бүлө, мектеп жана коомдун керектөөлөрүн эске алып башка өнүмдөр жана кызматтар менен, иштеп жаткан техникалык мүмкүнчүлүктөрүнө жана экономикалык натыйжалуулугун азыктарын иштеп чыгуу жана өндүрүү идеяларын практикалап технологиясын жайылтып баа берип аныктоого катышуу, аларды ишке ашыруу жана баалоо, анын ичинде ишке ашыруу мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу маанилүү.

Ошентип программа, окуучулардын окуу максаттарын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон варьативдүү иш-чараларды бир бүтүм кылып бириктирүүнү камсыз кылып модулдук негизинде ишке ашырылат, окуучуларга билим берүү мазмуну менен сырткы өзгөрүлүшүнө топтомун камтыйт. Мазмуну өз алдынча бирдик катары ар бир предметтеги модулдары кээ бир материалды иштетүүдө же жумушчу топтордун сезимин жана логика биримдигин бириктирип жана дидактикалык комплекстерине максаттуу аткарылышына арналган.

Модулдардун структурасында окутуунун бардык элементтери (билим, билгичтик, чыгармачылык ишмердүүлүктүн тажырыйбасы, дүйнөгө болгон мамиленин эмоционалдык баалуулуктарынын тажырыйбасы) аны ишке ашыруунун каражатарынын бири-бири менен байланыштары көрсөтүлгөн. Модулдардын мазмунуна жаңы бөлүмдөр киргизилиши, темалардын

иреттүүлүгүнүн өзгөрүүсү мүмкүн жана толугу менен ал модулдар милдеттүү болуп эсептелбейт. Себеби, окуучулардын максималдуу түрдө жекече муктаждыктары жана мүмкүнчүлүктөрү эске алынуусу зарыл. Ошондой эле, мугалимдин кээ бир жумуштарды аткарууга болгон даярдыгы жана мектептин материалдык-техникалык жактан камсыз болуусу эске алынат.

Атайын такталган модулдардын мазмунунун негизинде, алардын максаттары жана милдеттери мектептин материалдык-техникалык мүмкүнчүлүктөрү окутуунун методдорун аныктайт (репродуктивдүү, маалыматтарды маалымдоо, изилдөөчүлүк, долбоорлоо методу) жана аларды өткөрүүнүн шарттары (лекция сабактары, саякат сабактары, аңгемелешүү, оюндар ж. б.).

Модулдар модулдук принциптер менен түзүлөт жана класстар аралык татаалданышын эске алуу менен бөлүштүрүлөт. Анткени Технология предмети негизинен көптөгөн эмгек тармактарынын комплексин түзгөндүктөн технологиялык мазмуну боюнча шарты жана негизи катары табигый илимдерди, жана башка көптөгөн предметтердин темалардагы негизги бөлүгүн колдонуу үчүн иштелип чыккан. Башка жагынан алып караганда сабактардын технологиялык мазмуну башка субъекттеринин маанилүү маселелерин чече билүүгө жана алардын теориялык алган билимдерин практикада колдонуп, базасын кеңейтүүгө мүмкүнчүлүк берет.

Базистик окуу планына ылайык 2018-2019 окуу жылында Технология предмети 5–9-класстарда жумасына бир сааттык жүктөм менен окутулат. 7-9-класстарда мурунку иштелип чыккан окуу программасынын негизинде, ал эми 5-6 класстарда жаңы 2015 жылы бекитилген предметтик билим берүү стандарты жана окуу программасынын негизинде окутулат.

Технология предметин 5-9-класстар окутуунун тематикалык пландаштыруунун мазмундук тилкелери 1.1. таблицада көрсөтүлгөн.

Болжолдуу тематикалык план

1.1. таблица

№	Бөлүмдөр жана темалар	Класстар боюнча сааттардын саны				
		5	6	7	8	9
1.	Технология. Айыл чарба эмгеги (агротехнологиялар, мал чарбачылык технологиялары)					
1.1.	Өсүмдүк өстүрүү	7	1	-	-	-
1.2.	Мал чарбачылык	-	2	-	-	-
2.	Технология. Тейлөө эмгеги					

2.1.	Кулинария	7	8	3	-	-
2.2.	Текстилдик жана башка материалдардан буюмдардын жасалышы	14	8	15	-	-
2.3.	Декоративдик-прикладдык чыгармачылык.	2	5	2	-	-
2.4.	Үй тиричилигин жүргүзүү технологиясы	4	-	-	-	-
3.	Технология. Техникалык эмгеги					
3.1	Конструктивдик жана башка материалдардан буюмдарды жасоо	-	8	8	18	-
3.2.	Графика жана чийүү.	-	-	4	-	-
3.3.	Электротехникалык иштер.	-	-	1	8	9
3.4.	Үй тиричилигинин технологиясы	1	1	1	3	1
3.5.	Курулуш имаратарды жана алардын инфраструктурасы, курулуш чиймелери	-	-	-	-	7
3.6.	Компьютерде техникалык графиканы түзүү.	-	-	-	-	10
3.7.	Чыгармачылык долбоордогу ишмердүүлүгү.	-	-	-	5	7
	Жалпы:	<u>34</u>	<u>34</u>	<u>34</u>	<u>34</u>	<u>34</u>

2 БӨЛҮМ. Класстар боюнча сабактардын (темалар) мазмуну

Технология предмети боюнча болжолдуу календардык-тематикалык планы. 5 –класстар үчүн

2.1 таблица

№	Бөлүмдөр жана темалар	Окуучулардын окуу ишиндеги ишмердүүлүгүнүн негизги түрлөрү
1	2	3
1-чейрек (сааттардын саны-10)		
1.	Өсүмдүк өстүрүү	
1.1.	Күзгү жумуштар	
§1.	Айыл чарба өсүмдүктөрүнүн көп	Айыл чарба өсүмдүктөрүнүн ар

	түрдүүлүгү. (1с).	түрдүүлүгү жана алардын адамдар үчүн пайдасы жөнүндө маалымат издеп табууну ишке ашыруу. Айыл чарба азыктарын чогултуу технологиясын өздөштүрүү. Байкоо жүргүзүү. Жыйынтыгын белгилеп туруу.
§ 2.	Айыл чарба ишиндеги эмгек куралдары. Техникалык коопсуздук эрежелери. Санитария жана гигиена (1с).	Айыл чарба жумуштары үчүн каражаттар тууралуу маалымат издөө. Каражаттарды колдонуунун коопсуздугун билүү. Санитария жана гигиена эрежелерин билүү. Байкоо жүргүзүүнүн негизинде жыйынтык чыгаруу.
1.2.	Мол түшүм	
§ 3.	Жер катмарынын түзүлүшү. Жерди азыктандыруу. Айыл чарба өсүмдүктөрү үчүн жер семирткичтер. Компост (1с).	Айыл-чарба өсүмдүктөрү үчүн жердин кыртышынын түзүлүшү жана жер семирткичтер жөнүндө маалыматтарды издөө. Компосттун технологиясын жана маанисин билүү. Байкоо жүргүзүү. Жыйынтык чыгаруу.
2.	КУЛИНАРИЯ	
2.1.	Ашканадагы санитария и гигиена	
§ 4.	Адамдын ден-соолугу үчүн тамактануунун мааниси.	Адамдын ден-соолугу үчүн тамактануунун натыйжасын иликтеп, аныктоо. Азыктар, шаймандар, жабдуулар, идиш-аяктар тууралуу керектүү маалыматтарды издеп таап камсыздоо. Ашканада иштөөдө коопсуздук эрежелерин өздөштүрүү. Жумуш ордун уюштуруу.
§ 5.	Курал жабдыктар жана жабдуулар. Тамак-аш даярдоодо техникалык коопсуздук эрежелерин сактоо. (1с).	
2.2.	Бутерброддор жана кайнатма суусундуктарды даярдоо	
§ 6.	Бутерброддор (1с).	Мугалимдин жетекчилиги алдында долбоор менен иштөөдө көндүмдөрүн калыптандырып бутерброддордун ар кандай түрлөрүн даярдоодо максаттуу пландарды, меню тизмесин түзүү,

		жоопкерчиликтерди бөлүштүрүү. Биргелешип чогуу аткарган практикалык иштер боюнча маектешип, талдоо жүргүзүп өз ишин баалоо.
§ 7.	Кайнатылып даярдалган суусундуктар (1с).	Мугалимдин жетекчилиги алдында долбоор менен иштөөдө көндүмдөрүн калыптандырып ысык ичимдиктерди даярдоодо максаттуу план, меню тизмесин түзүү, жоопкерчиликтерди бөлүштүрүү. Биргелешип чогуу аткарган практикалык иштер боюнча маектешип, пикирлерди угуу, талдоо жүргүзүүнүн негизинде өзүн-өзү баалоо.
2.3.	Жумурткадан жасалган азыктар. (2с).	Мугалимдин жетекчилиги алдында: долбоор менен иштөөдө көндүмдөрдү пайдалануу жумуртка менен тамактарды даярдоодо максат коюп, меню тизмесин түзүү, жоопкерчиликтерди бөлүштүрүү, биргелешип аткарууга практикалык иштерди чогуу талдап, маектешип өзүн-өзүнө баа берүү.
2.4.	Жашылча-жемиштерден даярдалган тамак-аштар (2с)	Өсүмдүктөрдөн тамактарды даярдоодогу долбоорду колдонуу көндүмдөрүн пайдалануу, мугалимдин жетекчилиги астында: максат коюу, меню, план түзүү, жоопкерчиликтерди бөлүштүрүү, өзүн-өзү баалоо. Аткарылган иш боюнча маектешип, талдоо жүргүзүп өз ишине баа берип, биргелешкен практикалык иштерди жүргүзүү.
2-чейрек (сааттардын саны-8)		
3.	Буюмдарды текстилдик жана башка материалдардан жасоо.	
3.1.	Кездемелерди таанып билүүнүн негиздери	
§ 8.	Кездеменин буласы. Өсүмдүктөрдүн	Текстилдик була жөнүндө керектүү

	буласынан жасалган кездемелердин касиеттери. (2с)	маалыматты издөө. Мугалимдин жетекчилиги астында өсүмдүк буласынын касиеттерин, жашоодогу колдонулушун аныктоо.
§ 9.	Кездемени өндүрүү технологиясы (1с)	Кездеменин келип чыгуу тарыхын, түрлөрүнүн, кандай ыкмада даярдалаары тууралуу керектүү маалымат издөө. Мугалимдин жетекчилиги алдында жиптердин жана кездемелердин түзүлүшүн, касиетин жана жашоодогу пайдасын аныктоо.
3.2.	Колго аткарылган иштер.	
§ 10.	Кол менен аткарылуучу иштерге арналган жабдуулар жана куралдар. Өз алдынча иштөөдөгү техникалык коопсуздук эрежелерин сактоо. (2 с).	Кол менен аткарууда иштерде колдонулган куралдарды менен иштөөдөгү коопсуздук эрежелерин сактоо. Жумушчу орундарды уюштуруу.
§ 11.	Катар тигиштерди үйрөнүүдөгү негизги түшүнүктөр. Кол менен иштөөдөгү негизги коюлуучу талаптар. Кол эмгегинин түрлөрү. (3 с).	Кол менен аткарылуучу жумуштар жөнүндө керектүү маалыматтарды алуу. Мугалимдин жетекчилиги алдында жашоодо кол эмгектин пайдасын, жасалгоолордун түрлөрүн аныктап билүү зарыл. Кездеме менен иштөөнүн ыкмаларын пайдалануу жана ийне, кайчы колдонууда коопсуздук эрежелерин сактоо.
3-чейрек (сааттардын саны-8)		
3.3.	Тигүүчү машина, Машинанын тигиштери	
§ 12.	Кийим тигүүчү машинанын түзүлүшү менен тааныштыруу. Кийим тигүүчү машинанын техникалык коопсуздук эрежелери (2 с).	Тигүүчү машиненин турмуштагы ордун, түзүлүшүн, туура, этият колдонуп, күтө билүүнүн жолдорун билүү зарыл. Тигүүчү машинде иштөөдө коопсуздук эрежелерин сактоо. Жумушчу орунду уюштуруу.
§		Тигүүчү машинде кездемелер менен

13.	Тигүү машинасында аткарылуучу тигиштер. Тигүү машинасында аткарылуучу иштерге коюлган талаптар. (3 с).	иштөө жөнүндө маалыматтарды издөө. Мугалимдин жетекчилиги алдында тигиштердин түрлөрүн, тигиштерди турмуштагы мааниси жана колдонулушун билишет. Тигүүдөгү тигиштерге коюлуучу талаптарды билүү зарыл. Тигүүчү машине, кездемелер, ийне, кайчы менен иштөөдө ыкмаларды колдонуп, эрежелерди сактоо.
§ 14.	Кездемени Ным — жылуулукту колдонуп үтүк менен иштөө. Үтүк менен иштөөдөгү коопсуздук эрежелер. (1с).	Кездемелерди нымдуу жылуу иштетүү жөнүндө керектүү маалымат издөө. Үтүк менен иштөөдө коопсуздук эрежелерин сактоо. Мугалимдин жетекчилиги алдында тиричиликте кездеменин нымдуу жылуу иштетүүнүн маанисин билип, иштөөдө ыкмаларды пайдаланып этият колдонуу.
3.4.	Декоративдик—прикладдык чыгармачылык.	
§ 15.	Оюмдар дүйнөсүндө (1с.)	Түстүү спектри жана оюлар жөнүндө керектүү маалыматты издөө. Оймо-чиймелердин түрлөрүн жана алардын маанисин билүү зарыл. Кагаз, кездеме жана ийне, кайчы менен иштөөнүн ыкмаларын пайдалануудагы эрежелер.
§ 16.	Табигый материалдардан чакан белектерди даярдоо.(1с.)	Сувенирлер жөнүндө керектүү маалыматты издөө. Ар кандай сувенирлерди жасоодо колдо бар каржаттар жөнүндө билүү. Алар менен иштөөдө ыкмаларды колдонуп аспаптар менен иштөөдө коопсуздук эрежелерин сактоо.
4-чейрек (сааттардын саны-8)		
4.	Үй тиричилигинин технологиясы	
4.1.	Үй кандай курулат. Жаратылыш менен турак-жай курулушунун	Турак жайлардын мааниси жана функциясы жөнүндө керектүү

	байланышы. Турак-жай куруунун мааниси жана милдети (2с.)	маалыматты издөө. Үйлөрдү куруу боюнча маалыматтарды билип кагаз, пластилин, чопо, ж.б. менен иштөөдө ыкмаларды пайдалануу.
4.2.	Ашканага кам көрүү (1 с).	Ашкана жөнүндө керектүү маалыматты издөө. Атайын ашканага тиешелүү шаймандарды жана жабдууларды билүү, коопсуздук техникасын жана санитардык гигиенаны сактоо.
4.3.	Кийим-кечеге жана бут кийимге туура кам көрүү (1 с).	Кийим-кечеге кам көрүү үчүн керектүү маалыматты издөө. Кийим-кечинин жана бут кийимди мааниси жана сактоодогу ыкмаларын, каражаттарын билүү.
5.	Өсүмдүк	
5.1.	Жазгы иштер	
§ 17.	Себүү ишинде үрөндү сорттоп даярдоо. Көчөттү отургузуу үчүн жерди иштетүү (2 с).	Үрөн жана анын себүүгө даярдоо ыкмасы тууралуу керектүү маалыматты издөө. Көчөттөрдү жерге отургузуу жана аларга кам көрүү эрежелерин билүү.
5.2.	Адамдын жашоосунда бөлмө өсүмдүктөрүнүн орду.	
§ 18.	Бөлмө өсүмдүктөрүнө кам көрүү (2 с).	Бөлмөнүн ичинде өскөн өсүмдүктөрдүн мааниси жөнүндө керектүү маалыматты издөө. Үйдүн ичинде өскөн өсүмдүктөргө кам көрүүнү билүү.
	Жалпы:	<u>34</u>

6-класс үчүн болжолдуу тематикалык план

2.2. таблица

№	Бөлүмдөр жана темалар	Окуучулардын окуу ишиндеги ишмердүүлүгүнүн негизги түрлөрү
1	2	3
1- чейрек сааттардын саны		

1.	Мал чарбачылыгы	
1.1.	Үй чарбасындагы иштер	
§ 1.	Мал чарбачылыгынын түрлөрү (1с).	Мал чарбачылыгынын түрлөрүн билүү. Үй чарбасын өнүктүрүүдө мал өстүрүүнүн маанисине өз алдынча тыянак чыгаруу.
§ 2.	Үй жаныбарларына кам көрүү. Келгин куштарга кам көрүү. (1с.)	Үй жаныбарлары жана келгин куштар жөнүндө маалыматтарды колдонуу. Үй жаныбарларына жана келгин куштарга кам көрүүгө өз алдынча планын түзүү.
2.	КУЛИНАРИЯ	
2.1.	Тамак-аш даярдоо жөнүндө жалпы маалымат (1 с.).	Адам баласынын жашоосундагы тамактануунун мааниси жана тамак аштарды ирети менен жасоо жөнүндө маалыматтарды колдонуу.
2.2.	Сүт жана сүт азыктарынан даярдалган тамак-аштар.	
§ 3.	Сүт жана анын касиеттери. Сүт азыктарынан даярдалган тамак-аштар. (1с.)	Долбоордун негизинде сүттөн тамактарды даярдоо көндүмдөрдү пайдалануу, мугалимдин жетекчилиги менен: максат коюп, план түзүп, милдеттерди бөлүштүрүп, өзүн-өзү баалайт. Жолдошторунун кеңештерин угуп, бирдиктүү практикалык иштерди жүргүзүп, анализдеп, аткарган ишин талдайт жана баа берет.
2.3.	Таруу, буурчак жана макарондон даярдалган тамактар.	
§ 4.	Таруудан даярдалган тамак-аштар.(1с.)	Долбоордун негизинде таруудан, тамак даярдоо көндүмдөрдү пайдаланат, мугалимдин жетекчилиги алдында: максат коюп, план түзүп, милдеттерди бөлүштүрүп, өзүнө-өзү баа берүү. Маектешин угуп, өз ишин талдоо жана баа берүү, бирдиктүү практикалык иштерди жүргүзүп, анализдеп, өз ишин талдоо жана баа берүү.

§ 5.	Буурчак азыктарынан даярдалган тамак-аштар (1с.).	Долбоордун негизинде көндүмдөрдү пайдаланып таруудан тамак даярдоо, мугалимдин жетекчилиги алдында: максат коюп, план түзүп, милдеттерди бөлүштүрүп, өзүнө-өзү баа берүү. Маектешин угуп, өз ишин талдоо жана баа берүү, бирдиктүү практикалык иштерди жүргүзүп, анализдеп, өз ишин талдоо жана баа берүү.
§ 6.	Кесмеден даярдалган азыктар. (1с.)	Долбоордун негизинде көндүмдөрдү пайдаланып макарондон тамак даярдоо, мугалимдин жетекчилиги алдында: максат коюп, план түзүп, милдеттерди бөлүштүрүп, өзүнө-өзү баа берүү. Маектешин угуп, өз ишин талдоо жана баа берүү, бирдиктүү практикалык иштерди жүргүзүп, анализдеп, өз ишин талдоо жана баа берүү.
2.4. Биринчи тамак-аштар		
§ 7.	Шорпо (2с).	Долбоордун негизинде көндүмдөрдү пайдаланып шорпо даярдоо, мугалимдин жетекчилиги алдында: максат коюп, план түзүп, милдеттерди бөлүштүрүп, өзүнө-өзү баа берүү. Маектешин угуп, өз ишин талдоо жана баа берүү, бирдиктүү практикалык иштерди жүргүзүп, анализдеп, өз ишин талдоо жана баа берүү.
2.5.	Эртең мененки, түшкү, кечки, жана майрамдык дасторконду даярдоо. (1с.)	Идиш-аяктын түрлөрү жана алардын колдонулушун, эртең мененки, түшкү жана кечки тамактануу тууралуу түшүнүктөрү, столду сервировкалоо, столдо олтуруу эрежелерин, этикет, жана майрамдык стол жөнүндө билимдерин колдонот. Ашканаларда

		колдонулуучу каражаттар менен иштөөнүн ыкмаларын колдонот. Өз алдынча эртең мененки, түшкү жана кечки тамак дайындоо боюнча планын түзөт.
2-чейрек (сааттардын саны-8)		
3.	Текстилдик жана башка материалдардан буюмдардын жасалышы	
3.1.	Кездемелерди таанып билүүнүн негиздери	
§ 8.	Жаныбарлардан алынган табигый була. Кездемелердин касиеттери (2с).	Жаныбарлардан алынган табигый кездемелер жөнүндө керектүү маалыматты издөө иштерин иш жүзүнө ашырат. Мугалимдин жетекчилиги астында жаныбарлардан алынган табигый каражаттарынын касиеттерин аныктайт, күнүмдүк жашоодо жиптерди пайдаланат.
§ 9.	Кездеме токуу. Кездемедеги кемчиликтер. (1с).	Кездеме токуучу жайлардын жана алардын кетирген кемчиликтери боюнча керектүү маалыматтарды алышат. Мугалимдин жетекчилиги астында өз алдынча токулган кездемелердин түрлөрүн аныкташат.
3.2.	Тигүү машинасы. Машина тигиштери.	
§ 10.	Тигүү машинасындагы жөнгө салгыч. Машинага ийнени туура жайгаштыруу. Тигүү машинасын күтө билүү. (2с.)	Тигүү машинасынын кызматын жөнгө салуудагы түзүлүшүн билет. Кийим тигүүчү машинасына туура кам көрөт. Тигүүчү машина ийнени туура кадоодогу коопсуздук эрежелерин ишке ашырат. Жумушчу орунду туура уюштура алат.
§ 11.	Машина тигиштери. Тигүү машинасында аткарылган иштерге коюлган талаптар.(3с.)	Керектүү маалыматты издөөнү ишке ашырат. Мугалимдин жетекчилиги астында үй машинасынын кызматын жана тигиштерин аныктап тиричиликте пайдаланат. Кийим тигүүчү машина, кездемелер, кайчылар менен иштөөдө эрежелерди сактап, ыкмаларын колдонот жана

		алар менен иштөөдөгү талаптарды билет.
3-чейрек (сааттардын саны-8)		
	Конструктивдик жана башка материалдардан буюмдарды жасоо	
3.3.	Декоративдик-прикладдык чыгармачылык	
§ 12.	Саймачылык.(1с.)	Мугалимдин жетекчилиги астында максаттарды коё билет, долбоорлорду, пландарды түзөт, ыкмаларын колдонуп практикалык иштерди аткарып аткарылган иштерди талдап өзүнө-өзү баа берет.
§ 13.	Токуучулук (1с.)	Мугалимдин жетекчилиги астында токуу боюнча долбоор түзүүдөгү ыкмаларын колдонот, максат, пландарды түзөт, практикалык иш-чараларды жүзөгө ашырып талдоого алып, өзүнө баа берет.
§ 14.	Кийизди жасоо (2с.)	Мугалимдин жетекчилиги астында кийиз жасоодогу ыкмаларын колдонот, долбоордо максаттуу план түзөт, практикалык иш-чараларды жүзөгө ашырып талдоодо өзүнө баа берет.
4.	Үйдүн тиричилигиндеги технологиясы	
4.1.	Үйдү кантип курабыз.	
§ 15.	Курулуш техникалары жана жабдуулары (2 саат).	Курулуш техникалары жана курулуш материалдарын турмуштагы ордун, маанисин билет. Курулуш материалдарына туура кам көрүп коопсуздук эрежелерин өздөштүрөт.
5.	Өсүмдүк	
5.1.	Жазгы иштер жана айлана-чөйрөнү жакшыртуу (долбоор)	
§ 16.	Гүл өстүрүү. Дарактарды жана бадалдарды кооздоп жасалгалоо (1с.)	Декоративдүү дарактарды, бадал өсүмдүктөрүн өстүрүү жана аларга кам көрүү боюнча керектүү маалыматтарды таба алат.
4-чейрек (сааттардын саны-8)		

6.	Конструктивдик жана башка материалдардан буюмдарды жасоо	
6.1.	Жыгач иштетүүнүн негиздери.	
§ 17.	Бак-дарактын түрлөрү. Кесилген жыгачтын бөлүктөрү. (1с.)	Дарактардын породадарын жана тилинген жыгачтардын бөлүктөрү жөнүндө маалыматтарды талдайт. Аларга байкоолорду жүргүзүп, жыйынтыгын белгилейт.
§ 18.	Технология сабагында техникалык коопсуздук эрежелер. Жумуш орундун жабдылышы жана каражаттар (1с.)	Жыгач материалдары менен иштөөдө зарыл болгон каражаттарды жана жабдууларды колдонууда коопсуздук эрежелерин иштеп чыгып, практикалык иштерде колдонот.
§ 19.	Жыгачты сүрүү, белгилөө, кесүү. (2 с.)	Жыгачтарды иштетүүдө керектелүүчү курал жабдыктарды колдонууда коопсуздук эрежелерин сактайт жана жумушчу ордун уюштурат.
§ 20.	Жыгачка күйгүзүп сүрөттөлүштөрдү түшүрүү. Коопсуздук эрежелери (2с.)	Жыгачтардын бетин күйгүзүп көркөмдөөчү куралдарды колдонууда коопсуздук эрежелерин сактап жумушчу ордун уюштурат.
§ 21.	Лобзик менен таанышып, кесүү. (2с.)	Жыгач такталарды лобзик менен кесүүдө коопсуздук эрежелерин сактап, жумушчу ордун уюштурат.
	Жалпы:	<u>34</u>

7-класс үчүн болжолдуу тематикалык план

2.3. таблица

№	Бөлүмдөр жана темалар	Окуучулардын окуу ишиндеги ишмердүүлүгүнүн негизги түрлөрү
1	2	3
1-чейрек (сааттардын саны-8)		
1	КУЛИНАРИЯ	
1.1.	Жашылча-жемиштерин сактоо жана консервация иштерин жүргүзүү. (1 саат).	Мугалимдин көзөмөлүндө кыям (варенье) даярдоо боюнча долбоордун негизинде иштөө көндүмдөрүн колдонуп: максат коёт, план түзөт, милдеттерди бөлүштүрүүгө, өзүн-өзү баа берет.

		Биргелешип аткарылган практикалык иштер боюнча маектешип, сын-пикирлерди угуп, өз ишин талдап, баа берет.
1.2.	Камырдан даярдалган тамак-аштар. (долбоор) (2 с.)	Долбоордогу камырдан жасалуучу тамактарды даярдоо ыкмаларын колдонуп, мугалимдин жетекчилиги алдында: максаттуу план түзүү, милдеттерди бөлүштүрүү, өзүн-өзү баа берүү. Биргелешкен практикалык иштерди аткарылышы боюнча маектешип, талдап иш-аракетин баалоо.
2	Графика жана чийүү.	
2.1.	Сүрөт, техникалык сүрөт жана чиймелер. Чиймелерди аткаруунун ыкмалары жана аларды жасалгалоонун эрежелери (4с.)	Техникалык сүрөт, чиймелерди жана шрифттерди ыкмаларды өздөштүрөт. Чиймелерди аткарууда сызыктардын түрлөрүн колдонот.
3	Буюмдарды текстилдик жана башка материалдардан жасоо.	
3.1.	Кездеме иштетүүгө киришүүнүн негиздери	
§ 1.	Химиялык була. Химиялык булананын жана кездеменин касиети (кездеме эмес материалдар). Химиялык буладан тигилген кийимдерге кам көрүү (1 саат).	Химиялык булалар жөнүндө керектүү маалыматты издеп табуу. Текстилдик өнөр жайын өнүктүрүү үчүн жипчелеринин маанисин түшүнөт. Мугалимдин көзөмөлүндө аткарылуучу иштин максатын аныктоо, жип, кездемелерди практикада колдонуу.
2-чейрек (сааттардын саны-8)		
3.2.	Тигүүчү машина. Машинада аткарылган тигиштер.	
§ 1.	Тигүү машинасына кошумча каражаттар. (1с.)	Тигүүчү машина жөнүндөгү маалыматтарды билүү. Кийим тигүүчү машинага кам көрөт. Тигүүчү машинаны туура жайгаштырып, коопсуздук эрежелерин эске алып жумушчу орунду уюштуруу.
§ 2.	Зигзаг түрүндөгү тигишти колдонуу	Жөнөкөй (зигзаг түрүндөгү)

	(1с.)	тигиштери кандай учурда колдонуларын билет. Кийим тигүүчү машинага туура кам көрүүнү жүзөгө ашырып жумушчу орунду уюштуруу.
§ 3.	Машина тигиштери (1с.).	Тигүүчү машинада аткарылуучу тигиштердин түрлөрүн билет. Тигиштери туура аткарууну иш жүзүндө көрсөтөт. Тигүүчү машина ийнесин орнотууда коопсуздук эрежелерин эске алат, жумушчу орунду уюштуруу.
3.3.	Иштелип чыккан буюмду түзүү, моделдөө, кооздоо (проект).	
§ 1.	Кийимдин түрлөрү жана өзгөчөлүтөрү. Кийимге болгон талаптар (1с.)	Кийим-кечелер жана ага коюлуучу талаптар жөнүндө керектүү маалыматты издеп табуу. Алардын түрлөрүн айырмалап өз-алдынча аныктап мүнөздөмө берүү.
§ 2.	Жөнөкөй кийимдерди түзүү, чийүү, аткаруу үчүн ченемдерди алуу (1с.).	Жөнөкөй буюмдарды даярдоо үчүн адамдын болжолдуу тулку боюнун өлчөмдөрүн иретүү, эрежеси менен ченөө, чиймесин аткаруу. Мугалимдердин көрсөтмөсү боюнча биргелешкен практикалык иштерди жүргүзүүнүн планын түзүү, өнөктөшүнүн тулку боюн ченөө иштерин жүргүзүү, тиешелүү каражаттарды колдонуу, өлчөмдөрдү атайын уюштурулган дептерлерге жазуу.
§ 3.	Жөнөкөй неселердин чиймелерин аткаруу. Проекциялоо (фронталдык, горизонталдык жана профилдик) (2 с.).	Тандалып алынган тетиктин үч тегиздиктеги сүрөттөлүшүн (проекциясын) түзүүдөгү долбоордук ишти аткаруу, мейкиндикке болгон ой жүгүртүүсүн өнүктүрүү.
§ 4.	Буюмдарды моделдөө. Бычуу. Буюмдардын шартуу белгилери. (2с.)	Буюмду моделдештирүү боюнча маалыматтарды сүрөттөрдүн жана жазуу жүзүндө берилген материалдын негизинде алуу. Пандаштыруу жана

		пландоо, керектелүүчү каражаттарды үнөмдүү пайдалануу. Жумушчу орунду туура уюштуруу жана курал-жабдыктарды (кайчы, ийне ж.б.) пайдаланууда коопсуздук эрежелерин билүү.
3-чейрек (сааттардын саны-7)		
3.4.	Даярдоолочу нерселерди проекциялоонун ирети (долбоор)	
§ 1.	Түрдүү материалдардан долбоорлонгон буюмду даярдоо технологиясы. Технологиялык карта. Долбоорду түзүү (2с.)	Тандаган буюмду даярдоо боюнча долбоорду түзүү, материалдарды тандап топтоо.
§ 2.	Техникалык чыгармачылык. Тандалган буюмдун техникалык сүрөтүн жана чиймесин аткаруу. Айлананы барабар бөлүктөргө бөлүү. Жандашып кошулуулар. Чыгармачылык менен көлөмдүү буюмдарды аткаруу (3с.)	Өз алдынча тандалып алынган тетиктин техникалык сүрөтүн аткаруу. Айлананы барабар бөлүктөргө бөлүү, жандашып кошулууларды аткаруу.
Декоративдик-прикладдык чыгармачылык (долбоор)		
§ 1.	Тандалган материалдан предметти даярдоо (2с.)	Даярдалуучу буюмдун эскизин жана чиймесин аткаруу.
4-чейрек (сааттардын саны-10)		
4	Конструктивдик жана башка материалдардан буюмдарды жасоо	
4.1.	Жыгачтан жасалган буюмдун техникалык чиймеси жана проектисинин долбоору.	
§ 1.	Окуу мастерскойунда сакталуучу техникалык коопсуздук эрежелер. Бүгүнкү күндүн талабына ылайыктуу жабдуулар. Бургулоочу станоктор (1с.)	Бургулап тешүүчү жабдыктын (станоктун) кызматын билүү, ага кам көрүү. Практикалык иштерди аткарууда коопсуздук эрежелерин сактоо, жумушчу орунду уюштуруу.
§ 2.	Жыгачтан кесип, көзөп буюмдарды жасоо. Техникалык сүрөт жана буюмдун чиймесиндеги белгилөөлөр. (1с.)	Бургулоонун максатын жана өлчөмүн билүү, даярдалуучу тетиктеги көзөлүүчү жерлерин чиймеде белгилеп көрсөтүү. Коопсуздук эрежелерин иштеп чыгуу.
§ 3.	Тетиктин бөлүктөрүн жасоо жана аларды чогутуу. (1с.)	Жасалгалоочу буюмдун тетиктерин бириктирүүнүн жолдорун билүү.

		Практикалык иштерди аткарууда коопсуздук эрежелерин сактап жумушчу орунду уюштуруу.
§ 4.	Буюмдарды чогултуу. Бириктирүүлөрдүн түрлөрү (1с.)	Жыгач жасалуучу жөнөкөй буюмдарды даярдоодо бириктирүүнүн жолдорун (мыктар, бурама жана желим ж.б.) колдонуу. Жумушчу орунду уюштуруп, коопсуздук эрежелерин сакталышын көзөмөлдөө.
§ 5.	Буюмду токардык станокто жасоо процесси. Даярдалуучу бөлүктөрдүн техникалык картасы. Коопсуздук эрежелер (1с.)	Долбоордук иштерде токардык станок боюнча маалыматтарды жана иштөө ыкмаларын мугалимдин жетекчилиги менен план түзүү, милдеттерди бөлүштүрүү, аткарылган иштин сапатын аныктап өзүнө-өзү баа берүү. Биргелешкен практикалык иштер боюнча айтылган сын-пикирлерди угуп оңдоп, түзөө иштерин жүргүзүү, талдоо жана баа берүү. Коопсуздук эрежелерин эске алып жумушчу орунду уюштуруу.
§ 6.	Конструкциялоонун элементтери. Продуктунун (жыгач) иштетүү. Конструкциялоо иштерди жасоо үчүн каражаттарды даярдоо (3с.)	Мугалимдин жетекчилиги астында керектүү буюмдардын конструктивдик элементтерин колдонуп даярдоо боюнча долбоордун максаттуу планын түзүү, милдеттерди бөлүштүрүү, өзүнө-өзү, жолдошторунун ишине баа берүү.
5	Электротехникалык иштер	
5.1.	Электр техникасына киришүү жана аны колдонуу	
§ 1.	Электр жабдууларына коюлуучу талаптар (1с.)	Электр жабдууларга талаптар жөнүндө керектүү маалыматтарды издеп таап, топтоо.
6.	Үй тиричилигинин технолдогиясы	
6.1.	Жашаган үйдүн интерьери. Имаратты оңдоо	
§ 1.	Имаратка кам көрүү (1с.)	Турак жайлардын ремонтна керектүү маалыматты издеп, топтоо. Объектилерди тейлөө жана майда

		ремонт боюнча талаптарды билүү.
	Жалпы:	<u>34</u>

8-класс үчүн болжолдуу тематикалык план

2.4. таблица

№	Бөлүмдөр жана темалар	Окуучулардын окуу ишиндеги ишмердүүлүгүнүн негизги түрлөрү
1	2	3
1-чейрек (сааттардын саны-9)		
1.	Конструктивдик жана башка материалдардан буюмдарды жасоо	
1.1.	Металл жана пластмассаны иштетүүн негиздери	
§ 1.	Металлдар, пластмассалар жана алардын колдонулушу (1с.)	Темир эритмелери жана алардын колдонулушу боюнча маалыматтарды талдоо. Байкоолорун жүргүзүп жыйынтыгын белгилөө.
§ 2.	Металлды иштетүүдөгү жумушчу орун жана жабдуулар, шаймандар (1с.)	Темирлерден жасалган материалдарды колдонуп темирди иштетүүдө колдонулуучу каражаттар менен таанышуу. Темирден жөнөкөй нерселерди даярдоодо коопсуздук эрежелерин сактап, жумушчу орунду уюштуруу.
§ 3.	Коопсуздук техникасы. Зымдан буюмдарды чыгармачылык менен жасоо (1с.).	Зымдардан керектүү нерселерди даярдоодо зарыл болгон каражаттарды жана жабдууларды колдонуп, коопсуздук эрежелерин сактап жумушчу орундарды уюштуруу.
§ 4.	Жука металлды белгилөө, кесүү, түздөө, ийүү үчүн колдонгон шаймандар (2с.).	Жука калайлардан түрдүү нерселерди даярдоодо зарыл болгон каражаттарды жана жабдууларды колдонуу менен кесип, түздөө жана бүктөөдө коопсуздук эрежелерин сактоо жана жумушчу орундарды уюштуруу.
§ 5.	Пластмасса менен иштөө (2с.)	Пластмасса менен иштөө зарыл болгон каражаттарды жана

		жабдууларды колдонуу. Практикалык иштерде коопсуздук эрежелерин колдонуу жана жумушчу орундарын уюштуруу.
§ 6.	Кесүү жана көзөө (1с.)	Зарыл болгон темирден жасалган буюмдарды жана жабдууларды атайын каражаттар менен тешип бургулоодо коопсуздук эрежелерин сактоо. Жумушчу орундарды уюштуруу.
§ 7.	Металлдардан, пластмассадан жана башка материалдан жасалган бөлүктөрдү чогултуу.(1с.)	Темирден, пластмассадан жасалган бөлүктөрдүн башка материалдар менен бири-бирине бириктирип керектүү буюмдарды жасоодо коопсуздук эрежелерин сактоо. Жумушчу орундарды уюштуруу.
2-чейрек (сааттардын саны-9)		
1.2.	Техникалык чийме жана металл, пластмассадан жасалуучу тетиктерин проекциялоонун жолдору.	
§ 1.	Буюмдун графикалык сүрөттөлүшү. Аксонометрия (1с.)	Тетиктин графикалык сүрөттөлүшүн изометриялык жана диаметриялык проекцияда түзүүнүн жолдору.
§ 2.	Жөнөкөй металлдан жасалган буюмдар. Даярдалуучу буюмду иштеп чыгунун долбоорун түзүү. (5с.)	Мугалимдин жетекчилиги астында жука калайдан ар кандай буюмдар жасоонун ыкмаларын колдонууда план түзүү, милдеттерди бөлүштүрүү, өзүн-өзү баа берүү. Биргелешкен практикалык иштерди жүрүшүндө маектешип өз ишин талдоо жана баа берүү. Коопсуздук эрежелерин сактоо жана жумушчу орунду уюштуруу.
§ 3.	Конструкциялоонун элементтери. Буюмдун конструкциясын иштеп чыгуу (металл, пластмасса ж.б.). (3с.)	Долбоорду түзүүдөгү көндүмдөрдүн негизинде темир, пластмасса жана башка материалдардан жасоого мүмкүн болгон буюмга конструкциялоонун элементтерин колдонуп, мугалимдин жетекчилиги астында: максат коюп, план түзүү,

		милдеттерди бөлүштүрүү, өзүн-өзү баа берүү. Биргелешкен практикалык иштерди жүргүзүү. Аткарылган ишти талдап, маектешип сын пикирлердин негизинде оңдоп түзөө ишин жүргүзүп баа берүү.
3-чейрек (сааттардын саны-8)		
2.	Электротехникалык иштер	
2.1.	Электротехникага киришүү жана колдонуу (1с.)	Электр тогун жана аны иштетип чыгаруу, колдонуу боюнча зарыл болгон маалыматты издеп таап, топтоо. Коопсуздук эрежелерин сактоо.
§ 1.	Электромонтаждоо иштери. Электр иштери боюнча техникалык схемалар. (4с.)	Электротехникалык схемалар менен таанышуу. Электротехникадагы шарттуу белгилердин жана схемалардын чиймелерин аткаруу. Электромонтаждык иштерди жүргүзүүдө колдонулуучу каражаттарды билүү.
§ 2.	Электр жарык берүүчү жабдуулары. (3с.)	Жарык мүнөздөлүшүн чакан батарейкалар менен иштөө, зарыл болгон каражаттарды жана жабдууларды колдонуу үчүн коопсуздук эрежелерин иштеп чыгуу. Жумушчу орунду уюштуруу.
4-чейрек (сааттардын саны-8)		
3.	Үй тиричилигин жүргүзүү технологиясы	
3.1.	Электротехниканы үйлөрдө пайдалануу. Электротехника боюнча шарттуу белгилер. (3с.)	Электротехникасы, анын белгилер жана адамдардын жашоосунда электрониканын ролун таанып билүү. Үйдө жана мектепте электр приборлоруна жана жабдууларга туура кам көрөт. Жабдууларды коопсуз пайдалануу эрежелерин үйрөнүшөт.
4.	Чыгармачылык долбоордогу ишмердүүлүгү.	

4.1.	Ар кандай материалдарды иштетүүнүн долбоору. (5с.)	Долбоордун негизинде металл, пластмасса жана башка материалдардан керектүү буюмду жасоо үчүн эскиз, чиймелерди аткаруу буга чейинки көндүмдөрүн колдонуу, мугалимдин жетекчилиги астында: максат коюп, план түзүү, милдеттерди бөлүштүрүү. Маектешин угуп, өзүнө-өзү баа берүү. Биргелешкен практикалык иштерди даярдалган буюмга талдоо жүргүзүп баа берүү, коопсуздук эрежелерин сактоо. Жумушчу орунду уюштуруу.
	Жалпы:	<u>34</u>

9-класс үчүн болжолдуу тематикалык план

2.5. таблица

№	Бөлүмдөр жана темалар	Окуучулардын окуу ишиндеги ишмердүүлүгүнүн негизги түрлөрү
1	2	3
1-чейрек (сааттардын саны-7)		
1.	Курулуш имараттарынын жана алардын инфраструктурасынын чиймелери. Чиймелерди окуу жана аткаруу (фасад, план жана үйдүн жара кесилиши). (7с.)	Адамдардын жашоосундагы курулуш иштеринин, имараттардын маани, максатын билет. Турак жайлардын базис долбоорлоо үчүн өз планын түзүү, мониторинг жүргүзүү жана слайддардагы пландарды жетекчиликке алуу. Курулуш чиймелериндеги шарттуу белгилер, фасад пландар, үйдүн кесилиштеринин чиймелерин аткарат. Белгиленген критерийлердин негизинде аткарылган ишинин натыйжалуулугун баалоо.
2-чейрек (сааттардын саны-10)		
2.	Техникалык графиканы компьютерде иштөө. Жара кесилиш жана кесилиш. (10с.)	Компьютерде техникалык графиканы колдонуп сүрөттөрдүн чиймелердин үлгүлөрүн көрүп өзүнүн иш планын

		түзөт жана слайддык пландар аркылуу текшерип ишин жөнгө салуу. Тетиктин фронталдык, горизонталдык, профилдик кесилиштерин аткарат. Белгиленген критерийлер боюнча аткарылган ишинин натыйжалуулугун баалоо.
3-чейрек (сааттардын саны-10)		
3.	Электротехникалык иштер	
3.1.	Жөнгө салуунун негиздери жана жабдууларды көзөмөлдөө	
§ 4.	Электр кошулмалары. Электротехникалык иштер боюнча схемаларды окуу жана аткаруу. (5с.)	Кошулмалардын колдонулушун билет. Проекциялоо кошулмалары боюнча өз алдынча пландарды түзүп, текшерип слайддагы пландар негизинде иш алып барат. Белгиленген критерийлер боюнча баалоо иштерин жүргүзөт.
§ 5.	Жашоо тиричиликтеги жөнөкөй электрондук түзүлүштөр (4с.). Шарттуу белгилер. Электр тогу жок учурларда иштеген түзүлүштөр. (батарея) (4с.).	Жөнөкөй электрондук аппараттардын түзүлүшүн, билет. Жөнөкөй электрондук аппараттардын түзүлүшүн, чиймесин аткарат. Долбоордогу өз планы боюнча аткарылган ишти слайддык программаларга салыштырып толуктайт. Батареяларды колдонуп аппараттарынын иштешин текшерип билүү.
4.	Үй тиричилигин жүргүзүү технологиясы	
4.1.	Электротехниканы үйдө пайдалануу (1с.)	Үйдө жана мектепте электр каражаттарынын иштөө эрежелеринин маанисин билүү. Жөнөкөй электр приборлорун иштетүүнүн жолдорун, эрежелерин билүү. Батареяларды колдонуп, жөнөкөй электроприборлорду түзөт.
4-чейрек (сааттардын саны-7)		
5.	Чыгармачылык долбоордун ишмердүүлүгү.	

5.1.	Долбоорду жана жалпы техникалык иш кагаздарды даярдоо. Келечектеги үйдүн техникалык иш кагаздарын иштеп чыгуу (долбоору). Макетти аткаруу. (7с.)	Технологиялык жана долбоордук-техникалык документтерди, маанисин билүү. Өз алдынча техникалык документтерин иштеп чыгуу максатын билүү. Келечекте кура турган үйүнүн чиймесин аткарып, макетин жасоо. Белгиленген критерийлер боюнча ишинин натыйжалуулугун баалоо.
	Жалпы:	<u>34</u>

3-БӨЛҮМ Методикалык – уюштуруу иштери боюнча сунуштар

«Технология» предмети боюнча сабактарда окуучулардын саламаттыгын сактоого олуттуу көңүл буруу керек. Атайын жабдыктар, курал-жарактар окуучулардын психикалык физиологиялык өзгөчөлүктөрүнө, таанып билүү мүмкүнчүлүктөрүнө жооп бериши зарыл, технологиялык процесстерди аткарып жаткан учурда эмгек коопсуздугунун нормаларын камсыздашы керек.

Окуучулардын жылуулук приборлору жана ашкана меши, үтүктөр ж.б. менен иштөөсүндө жана өрт коопсуздугу камсыздалышы керек. Бардык ысытуу процесстери жана окуучулардын жылыткыч приборлорду колдонуусу мугалимдин гана көзөмөлүнүн астында ишке ашырылышы зарыл.

Окуучулардын санитария жана гигиена эрежелерин сактоосуна өтө олуттуу көңүл бурулушу керек. Ошондой эле окуучуларды шаймандар жана жабдыктар менен иштөө ыкмаларына үйрөтүү керек.

Экологиялык даярдык такталган предметтик ишмердүүлүктүн негизинде жүргүзүлүшү керек.

Ар бир окуу кабинети керектүү методикалык китептери жана окуу куралдары, окутуунун техникалык каражаттары, слайддарды, видеофильмдерди, компакт-дисклерди көрүү мүмкүнчүлүгүн "Технология" предметин окутууда камсыз болушу керек.

Окуучулардын эмгек ишмердүүлүгүндө экологиялык аспектилер маанилүү болуп саналат. Калдыктарды натыйжалуу пайдаланууда аларды жок кылбай кайра иштетүүгө жана үнөмдүү пайдаланууга өзгөчө көңүл буруу керек. Экологиялык даярдык такталган ишмердүүлүктүн негизинде жүргүзүлүшү

талапка ылайык.

Эркек жана кыз балдар сабакта бирге окушат.

"Технология" сабагын окутууда окуучулардын баштапкы иштетүү ыкмалары салыштыруу жана классификациялоо, өзүн-өзү тейлөө жана өз ара ишти аткаруусу, башталгыч долбоорлоо, дизайн, кол өнөрчүлүк, долбоорлоо, табият элементтеринин сактоо кралат. Ошондой эле иш-чараларды уюштуруудагы түшүнүктөр, өз ара шайкештиги, геометриялык түшүнүктөргө жана чыгармачылык иштерди аткаруу боюнча жөнөкөй ыктарга ээ болушат.

Жалпы жыйынтыктар:

Окуучулар:

- жөнөкөй буюмдарды салыштырып, классификациялап бөлүштүрүп өндүрүлгөн тиешелүү технологиялык каражаттарды колдонуп, (өлчөө, кесүү, сүрөт тартуу, чийүү) даярдашат;
- үйдө тиричиликтеги жөнөкөй тейлөө иштерине жардамдашат;
- биргелешкен иш-аракеттеги жөндөмдүүлүгүн көрсөтөт, өзүн же башка окуучулар тарабынан даярдалган буюмдардын өзүнүн мамилесин билдирет;
- иш жүзүндө бул ыкмаларды, коопсуздук жана гигиена эрежелерин башкаларга түшүндүрөт жана колдонот;
- дизайн моделдерин жана долбоорлорду чыгармачылык менен түзүп, жөнөкөй милдеттерди аткарат.

Окуучу 5-класста "Технология" предметин окуп, билип, түшүнүп (репродуктивдүү деңгээлде) билиши зарыл:

- күздө жана жазда айыл чарба жумуштарынын түрлөрү;
- мектепте жана үйдө жумуш аткарууда курал жабдыктарды колдонууда коопсуздук эрежелерин пайдалануу;
- жер-жемиштерин, жашылчаларды муздатып жана кайнатып иштетүүнүн жолдору, түрлөрү;
- жемиштердин жана жашылчалардын азыктануудагы баалуулугу;
- ашканадагы аткарылуучу иштердин түрлөрү жана, санитардык, гигиеналык эрежелери;
- жүн, жип кездемелерди өндүрүүдөгү технологиялык процесси;
- коопсуздук эрежелери кол менен аткарылуучу каражаттарды колдонууда, электр менен тигүү машиналарды иштөөдө сактоо;
- үйдө кийим-кече жана бут кийимдерди күтө-билүүнүн технологиясы.

Билет, колдонот (Өнүмдүү (продуктивдүү деңгээл):

- күздө жана жазда айыл чарба жумуштарынын аткаруунун иретин түшүндүрүп бере алат;
- мектепте жана үйдөгү бакчада керектелүүчү курал жабдыктарын максаттуу колдонот;

- жашылчаларды жана жер-жемиштерди өстүрүүгө жардам берет;
 - ашканадагы жабдууларды, жылыткычтар жана электр жылыткычтар менен иш алып барат;
 - бутерброд жана кайнатма суусундуктарды, жумурткадан даярдалган тамак - аштарды, салаттарды даярдайт;
 - тамак-аштар үчүн дасторконду жайып, даярдайт;
 - кездемедеги жибинин эриш аркагын жана кездеменин ички сырткы беттерин айырмалайт;
 - тигүүчү машинадагы жиптерди иргеп жөнгө салуу;
 - кол менен жана тигүүчү машиналар менен аткарылган тигиштердин түрлөрүн аткарат.
 - үйдү жыйнап иретке келтирип, кийим жана бут кийимдерди күтө билет.
- 3 алдынча алган билим жана ыктарды күндөлүк жашоо турмушунда (креативдик денгээлде) колдонот:**

- үйдө жана мектепте күзгү жана жазгы жумуштарын аткарат;
- мектепте жана үйдөгү бакчада керектелүүчү курал жабдыктарда максатуу тандаганды билет, алар менен иштөөнүн ыкмасын жана коопту колдонууну көрсөтөт;
- жашылча жана мөмө- жемиштерин жыйнап жана сактоо иштерин аткарат;
- берилген тапшырма боюнча эртең мененки тамакты даярдоодо каражаттарды жана идиш-аяктарды тандай алат;
- берилген үлгү боюнча негизги жиптин багытын кездеменин ички жана сырткы жагын айырмалайт;
- каражаттарды жана жабдууларды, тигүүчү машиналардын түрлөрү менен тигүүнүн режими берилген үлгү боюнча аткарат;
- үйдү жыйнап, өзүнүн кийим –кечесин жана бут кийимдерин оңдоп түзөп, тазалайт.

Окуучу 6-класста "Технология" предметин окуп, билип, түшүнүп (репродуктивдүү деңгээлде) билиши зарыл:

- үй –тиричиликтеги жумуштардын түрлөрү;
- сүт азыктар, таруу, буурчак жана кесмелерди, шорпонун баалуулугу жана сиңимдүүлүгү;
- ашканадагы аткарылуучу иштердин түрлөрү жана санитардык-гигиеналык эрежелери;
- текстилдик булалардын касиеттери жана түрлөрү;
- тигүүчү машиналар жана электр каражаттары менен иштөөдө коопту иштөөнүн эрежелерин жана аларга коюлуучу талаптар;

- колдонмо-жасалга өнөрүнүн түрлөрү;
- үйлөрдү куруунун технологиясы, жыгачтын түрлөрү;
- Өнүмдүү (продуктивдүү) деңгээлде билет, колдонот:**
- үй – тиричиликтеги иштерди аткаруунун иретин түшүндүрөт, үй жаныбарларын багууда алган билимдерин колдонот;
- ашканадагы жабдууларды, жылыткычтар жана электр жылыткычтар менен иш алып барат;
- сүт азыктар, дан эгиндери, буурчак жана макарон, шорполорду даярдайт;
- тамак-аш ичүү үчүн дасторкон даярдайт;
- кездемедеги жибинин эриш аркагын жана кездеменин ички сырткы беттерин айырмалайт;
- тигүүчү машинадагы жиптерди иргеп жөнгө салат;
- үйлөрдү куруу үчүн кандай материалдар колдонолорун айтат;
- жыгачтын түрлөрүн жана алардын өзгөчөлүктөрүн айтат жана айырмалайт.

Өз алдынча алган билим жана ыктарды күндөлүк жашоо турмушунда (креативдик деңгээлде) колдонот:

- үй-тиричилигиндеги жумуштарды аткарат, үй-жаныбарларын күтө билүүдөгү эрежелерин көргөзөт;
- берилген тапшырма боюнча эртең мененки, түшкү жана кечки тамактарга зарыл болгон азыктарды, каражаттарды, идиш-аяктарды тандайт;
- кездемедеги жибинин эриш аркагын жана кездеменин ички сырткы беттерин айырмалайт;
- каражаттарды тандайт, алардын иштөө режимдеги тигиштерди тигүүчү машиналар менен аткарат;
- үйлөрдү куруудагы каражаттарды (жыгач, кирпич, чопо ж.б.) тапшырма боюнча мүнөздөйт;
- берилген тапшырма боюнча жасалуучу буюмдарга материалдарды алардын касиетине жараша тандайт;

Окуучу 7-класста "Технология" предметин окуп, билип, түшүнүп (репродуктивдүү деңгээлде) билиши зарыл:

- саламаттыкты сактоодогу экологиялык мааниси;
- жашылча-жемиштердин жана азык-түлүк ундардын наркы, тамак сактоо процесси;
- ашканадагы санитария, гигиена жана жүргүзүлүп жаткан иштердин түрлөрү;
- текстилдик булаларынын топтору жана алардын касиеттери;
- электр каражаттары жана тигүүчү машина менен аткарылуучу иштер боюнча талаптар жана коопсуздук эрежелер;
- адамдын тулку боюнча ченөө эрежелери, ченеп бычуу үчүн керектелүүчү

каражаттар;

- жөнөкөй буюмдарды иштетүүнүн ирети;
- графиканын жана чийүүнүн эрежелери;
- верстак менен иштөөнүн эрежелери, иштеген ордун жабдуу, курал жабдыктардын кандай сакталат;
- жашоодогу электротехниканын орду.

Өнүмдүү (продуктивдүү) деңгээл билет, колдонот:

- адам баласынын күндөлүк жашоо турмушундагы экологиянын таасирин айтат;
- ашканадагы жабдуулар, курал жабдыктар, жылыткычтар жана электроплиталар менен колдонот;
- жашылчаларды консервациялоо, мөмө-жемиштеринен кыямдарды даярдоо;
- майрамдык дастарконду даярдоо;
- кездемедеги жибинин эриш аркагын жана кездеменин ички сырткы беттерин айырмалайт;
- тигүүчү машинаны жөнгө салып, ар кандай тигиштин түрлөрүн аткаруу;
- адамдын тулку боюнча ченөө, жөнөкөй кийимдердин чиймесин даярдоо жана кездемени үнөмдүү бычунун жолдору;
- жөнөкөй буюмдардын иретүү даярдоонун технологиялык жолдору;
- белгиленген план боюнча чиймени аткаруудагы талаптарын айтат;
- жыгачтан жасалуучу буюмдун иретүү долбоорлону түзүүнүн жолдорун айтат;
- белгиленген план боюнча электр жабдууларына коюлган талаптарды айтат.

Өз алдынча алган билим жана ыктарды күндөлүк жашоо турмушунда (креативдик деңгээлде) колдонот:

- күндөлүк жашоодо турмуштагы экологияны сактоо менен ден-соолукка тийгизген таасири боюнча изилдөө иштерин жүргүзөт;
- жашылча жана жер-жемиштерди, ундан жасалган тамак-аштарды даярдоодо зарыл болгон курал жабдыктарды тандайт;
- кездемедеги жибинин эриш аркагын жана кездеменин ички сырткы беттерин айырмалайт;
- технологиялык иштерди пландаштырылган буюмдун иштетүүдөгү иретүүлүктөрдү аткарат;
- берилген тапшырма боюнча каражаттарды, жабдууларды тандайт, тигүүчү машинаны жөнгө салып, ар кандай тигиштин түрлөрүн аткарат;
- өзүнүн түзгөн эскизи боюнча буюмдун моделдештирилген долбоорун аткарат;
- жыгачтан жасалуучу буюмдун долбоорун, техникалык картасын түзөт, буюмду жасап, жасалгалап даяр буюмду презентациялайт;

- электротехника боюнча берилген тапшырмага каражаттарды тандайт.

Окуучу 8-класста "Технология" предметин окуп, билип, түшүнүп (репродуктивдүү деңгээлде) билиши зарыл:

- металлдар, пластмассалардын түрлөрү жана касиеттери;
- графика жана чиймелердин негиздери;
- металл жана пластикадан иштөөдө коопсуз эрежелери, жумушчу ордун кандай жабдылат жана курал жабдыктар каякта, кандайча сакталат;
- электротехниканын жашоо турмушубуздагы мааниси;
- үйдө жана мектепте электр приборлорлор менен иштөөдөгү техникалык коопсуздук эрежелери;
- жашоо турмушубуздагы компьютердин орду.

Өнүмдүү (продуктивдүү) деңгээлде билет, колдонот:

- белгиленген план боюнча чиймелерди аткаруунун жолдорун айтат;
- металл жана пластикадан жасалуучу буюмду түзүп проекциялоонун этаптарын айтат;
- үйдө жана мектепте белгиленген план боюнча электроприборлорун жана каражаттарын колдонуунун жолдорун айтат;
- "Технология" предметинде тапшырмаларды аткаруудагы компьютер боюнча алган билимдерин колдонот.

Өз алдынча алган билим жана ыктарды күндөлүк жашоо турмушунда (креативдик деңгээлде) колдонот:

- белгиленген тапшырма боюнча металлдан жана пластмассадан даярдалуучу буюмдун техникалык картасын түзүп буюмду даярдайт, жасалгалыт жана даярдалган буюмду презентациялайт;
- такталган тапшырманы аткаруу үчүн электротехникалык каражаттарды жана аспаптарды тандайт;
- такталган тапшырманы компьютерде аткаруу боюнча билимдерин көрсөтөт.

Окуучу 9-класста "Технология" предметин окуп, билип, түшүнүп (репродуктивдүү деңгээлде) билиши зарыл:

- имараттардын проектисин түзүүнүн технологиясы; ал: технологиясы иштеп чыгуу;
- техникалык графиканы компьютерде түзүүнүн программасы;
- буюмду жөнгө салып башкаруунун негиздери;
- техникалык иш кагаздардын мааниси;

Өнүмдүү (продуктивдүү) деңгээлде билет, колдонот:

- үйлөрдү курууда колдонулуучу заманбап каражаттарды белгиленген план негизинде айтат;
- “Технология” предметинде компьютердик технологиянын программаларды колдонулушун айтат;
- “Технология” предметинде жөнгө салуу жана башкаруунун негиздери боюнча алган билимдерин айтат;
- “Технология” предметинде техникалык иш кагаздарын комплекстүү колдонуунун жолдорун айтат.

Окуучулардын даярдыгын баалоо критерийлерине төмөндөгүлөр кирет :

а) жалпы даярдыгы, жумушчу ордун уюштуруу, илимийлүүлүк, технологиялуулук жана материалды баяндоонун логикасы;

б) предмет боюнча программада каралган теориялык материалды кабылдоо деңгээли;

в) күндөлүк тапшырмаларды, практикалык иштерди, көнүгүүлөрдү аткарууда теориялык билимдерин колдонуу жөндөмү;

г) технологиялардын жана даярдоонун этаптарынын, убакыттын нормаларын сактоо, технологиялык операциялардын жана ыкмалардын сапаты;

д) санитария, гигиена, коопсуздук техникасынын эрежелерин сактоо.

Даярдык деңгээли баллдар менен өлчөнөт: 5 – «эң жакшы»; 4 - «жакшы»; 3 - «канааттандыруу»; 2 – «канааттандыруу эмес».

5 («эң жакшы») деген баа окуучуга төмөнкү учурда коюлат:

- даярдыгы бар, эмгекти уюштуруунун илимий талаптарына ылайык жумушчу ордун уюштурган; түшүнүктөр аппараты менен колдоно алат, материалды технологиялык жактан сабаттуу негиздүү түшүндүрүп бере алат;

- технологиялык жабдыктарды эксплуатациялоо жана оңдоо боюнча негиздүү билим жана жөндөмдөрдү көрсөтөт;

- буюмду жана буюмдун сапаты менен кооздолушунун талаптарына, атына, эскизине, техникалык сыпаттамасына, даярдоо технологиясына, санитардык-гигиеналык талаптарга ылайык буюмду сунуштайт;

- практикалык ишти санитария, гигиена, коопсуздук техникасынын талаптарына ылайык аткарат.

4 («жакшы») деген баа окуучуга төмөнкү учурда коюлат:

4-даярдыгы бар, жумушчу ордун уюштурууда ката кетирет, бирок аларды оңдойт; материалды түшүнүктөр аппаратын колдонуу менен баяндайт; жоопто бир аз ката кетирет, бирок аларды оңдойт; өзүнүн ой пикирлерин ишендирерлик эмес негиздейт;

- технологиялык жабдыктарды колдонуу боюнча өз билим жана жөндөмдөрүн

көрсөтөт;

- атына, нормативдик жана технологиялык талаптарга жооп берген буюмду сунуштайт;

- практикалык ишти санитария, гигиена, коопсуздук техникасынын талаптарына ылайык аткарат.

3 («канааттандыруу») деген баа окуучуга төмөнкү учурда коюлат:

- даярдыгы бар, жумушчу ордун уюштурууда ката кетирет; негизги билими бар жана теориялык жоболорду түшүнөт, материалды түшүнүксүз айтып берет жана түшүнүктөргө аныктама берүүдө так эместиктерге жол берет; өз ой пикирлерин ишенимдүүлүк менен негиздей албайт жана мисал келтире албайт, материалды айтып берүүдө ырааттуулукту бузат.;

- технологиялык жабдыктардан кокустукка учуроо коркунучу бар, эксплуатациясынын принциптерин бузуу менен колдонот;

- атына жараша, нормативдик жана технологиялык талаптары бузулган буюмду сунуштайт;

- практикалык ишти санитария, гигиена, коопсуздук техникасынын талаптарын айрым бузуулар менен аткарат.

2 («канааттандыруу эмес») деген баа окуучуга төмөнкү учурда коюлат:

- даярдыгы жок, жумушчу ордун уюштура албайт; суроонун теориясынын көп бөлүгүн билбейт, аныктамаларды берүүдө маанисин өзгөртүп жиберет; материалды баш аламан, ишенимсиз айтып берет, бир катар кептик ката кетирет;

- технологиялык жабдыктарды жарат (травма) албагандай эксплуатациясынын принциптерин бузуу менен колдонот; же аны эксплуатация кылуу тууралуу көндүмдөрү жок;

- долбоордун темасынын атына, нормативдик жана технологиялык талаптарына туура келбеген буюмду сунуштайт (же буюмду сунуштабайт);

- практикалык ишти санитария, гигиена, коопсуздук техникасынын талаптарын одоно бузуулар менен аткарат, жарат алуу коркунучу бар.

Аткаруу даражасына ылайык баалар төмөндөгүдөй берилет:

- 1 Оозеки иштин жыйынтыктарынын баасы;
- 2 Жазуу ишинин жыйынтыктарынын баасы;
- 3 Долбоорлордун эффективдүүлүгүнүн баасы.

Сунушталган адабияттар:

1. Кыргыз Республикасынын Мыйзамы, "Билим берүү жөнүндө". - Б., 30-апрелде, 2003-жыл.
2. 2020-жылга чейин Кыргыз Республикасында билим берүүнү өнүктүрүү жөнүндө түшүнүк. Кыргыз Республикасынын 2012-2020-жылдарга билим берүүнү өнүктүрүү стратегиясы, билим берүү стратегиясын ишке ашыруу боюнча иш-чаралар планы.
3. Кыргыз Республикасынын "Билим берүү жөнүндө" мыйзамы (2013).
4. Кыргыз Республикасында жалпы орто билим берүүнүн Мамлекеттик билим берүү стандарты (Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2014-ж. 21-июлундагы № 403 Токтому менен бекитилген).
5. Кыргыз Республикасында жалпы орто билим берүүнүн окуу Базистик планы.